

2 TIMOTEO

Jiro Pablo Timoteore cā ca owa cojo nemori pūurora, cā ca bii yaipe ca cōñacā doorijere majiri, cā yeere cāre cā ca cūn yaipere ca owa tūjagure biri wāme owami. Tee tiigh cāre cā ca owa cojo juori pūuro mena cā ca tii niipere cāre cā ca wede majoriquerena jicā wāmeri ii queno, apeye cāre ii nemo, iimi.

Ca nii jhori tabere peeto aňu doti cojo yapano (1.1-2), Timoteo, díamacā tuo nacā buo, Pablore buaro cāre mai, cā ca biirijere ūima ūig, Umureco Pacure “Aňu majuropeeca” cāre ii, iimi (1.3-5).

Tee jiro, tee aňurije queti jhori cāre cāja ca jīa cōacāpe ca nii pacaro, to birora Pablo cā ca tuo nūnūjeecōa niirije aňurije quetire bobo jāaricaro maniro to birora tuo nūnūjeecōa niiriquere cāre wede majiom. Timoteo cāa jīcā uwam aňug Jesucristo ūnure birora, tūgoeña bayirique mena to birora ūaňaro cā ca tamuo peera niiro bii (1.6—2.13).

Díamacā ca niitirijerena ca buerā menare cā ca bii niipere cāre wede majiom. Wederique ūneacā pee ca tiitirije jhorira, ca tħorā peera aňuro nii majīna maniro tii, ameri tutiricaro tii, ca tiirijerena cā menara cā ca ii ūaňajua nucū yujutipere biro ūig cāre wede majiom. To biro ūicā, aňuro cā ca biirique cāti niipere, wimagu ūiigħura Umureco Pacu wederique cā ca bue ecorique ca ūirore biro to birora cā ca tuo nūnūjeecōa niipere, cāre wede majiom. Tee jiro, cā ca tii niipere jīcā wāmeri cāre wede majio, ūucā cāre ca biirijere cāre queti wede, iimi (2.14—4.18).

Ca tūjari tabepura aňu doti yapanorique mena ii yapano eami (4.19—22).

Puati Timoteore Pablo cā ca queti owa cojorica pūuro

Aňu dotirique

1 ¹Yū Pablo, Umureco Pacu cā ca boorore biro Jesucristo yeere wederi majū, Cristo Jesús jhori catirique buarique niirucu cā ca ūrique

ca ūirore birora, wede dotig ūig cā ca tiicojoricū, ²yū macāre biro yū ca maig ū Timoteore, mu yū aňu doti cojo. Mani Pacu Umureco Pacu, mani Wiogu Jesucristo, cāja ca aňurijere, cāja ca ūa mairijere, cāja yee

jīcāri cōro niiriquere, mure cāja tiicojoxato.

“Añu majuropeecā,” iirique

³Namiri, umurecori, yu ca juu buerije cōrora mure tūgoenari, Umureco Pacu “Añu majuropeecā,” yu ii, yu nīcū jāa niiquīricarā cāja ca tii niiquīricarore birora tiigū, añuro tūgoenā yeri cātirique mena, yu ca tii nucū buogure. ⁴Mu ca otiriquere tūgoenari, mure yu īarugami, ujea niirugū. ⁵Díamacūra, díamacū mu ca tuo nucū bhorijere yu maji. Mu nīcō Loida, to biri mu paco Eunice, díamacū tuo nucū bho jhoupa.^a Mu cāare, “To birora biimi” yu ii.

⁶⁻⁷To biri yu amori mure yu ca nīa peori tabere, mu ca tii maji nīipere Umureco Pacu mure cāca tiicojoriquere, “Uwitigura teere tiicōa nīiña,” mure yu ii. Umureco Pacu uwi tūgoenā yeri cātirique méére, manire tiicojoupi. Mani ca ii bayipere, mani ca ameri maipere, tūgoenā bayiriquere, manire tiicojoupi. ⁸To biri mani Wilogu yeere wede niigū boboeto. Nūcā cā yee jhorira tia cūurica wiipu yu ca niirije cāare boboeto. Mu cāa añuriye queti jhorí ñañaro tamugū, Umureco Pacu tutuarique mure cāca tiicojorije mena, to birora tūgoenā bayicōa nīiña. ⁹Umureco Pacu manire

ametūene, ca ñañarije manirā mani ca niiro manire tiirugū, manire jhoupi. Añuriye mani ca tii niirije jhorí méé, mee ati umurecorire cū ca tiiparo jūgueropura Cristo Jesús jhorí, atere to biro manire tii bojaupi. ¹⁰Mecūra Cristo Jesús manire Ca Ametūenegū, bii yairiquere tii yaio,^b añuriye queti mena to birora caticōa niirique ca peti nūcātirije peere añuro ca boeropu ami bau nii, ca tiiricū cū ca doorique mena bii bau nii eaupa.

¹¹Ate añuriye quetire, yure wede dotiwi Umureco Pacu. Cristo yeere wederi maju, nūcā bue majori maju, yure tiicojo cojowi. ¹²Tee jhorira ate niipetirijere ñañaro yu tamu. To biro yu ca biirijere yu boboti, díamacū yu ca tuo nūnūjeeegure ca majigū niiri. Teere yure ca wede dotiricū ca tutuagū niiri, tii rūmu ca europu yure cū ca īa nūnūjee yerijāapere yu maji.

¹³Díamacū bue majorique yure mu ca tuoriquere wajoatigura, tee ca iirore biro tii nūnūjeečā nūnūwaagūja. Nūcā Cristo mena niirā díamacū tuo nucū bho, ameri mai, mani ca bii niirije mena nīiña. ¹⁴To biri Añuri Yeri maniphe ca niigū cāca tii nemoro mena, díamacū bue majoriquere mure cāca dotiriquere añuro īa nūnūjeeuya.

¹⁵Mee niipetirā Asia yepa macārā, nūcā Figelo,

^a 1.5 Hch 16.1. ^b 1.10 Jesucristore ca tuo nūnūjeečā, ñañaro bii yairica tabepure waatirucuma.

Hermógenes jää menapura yure cäja ca waa weocoariquere mu maji.

¹⁶Wiogu, Onesíforo yaa wii macäräre cū īa majato. Cū pea paū tiiri, yu ca tūgoeña tutuaro tii, tia cūurica wiipu ñañaro yu ca bii duwi yujurije cääre bobo tūgoeñati, biiwi. ¹⁷To biro biitigura, Romare eacägupua ama yerijäaricaro maniro yure ama, yure buacäripu yerijäawi. ¹⁸To biri Wiogu, tii rūmu ca earo, cū ca īa mairijere cū ca baa earo cäre cū tijjato. Mee añuro mu maji, paū tiiri Éfesopure manire cū ca tii nemoriquere.

Ñañaro tamuo tūgoeña bayirique

2 ¹Mu Timoteo, yu macū, Úmureco Pacu cū ca añu majuropeerijere, Cristo jhorí mu're cū ca tiicoriquere bħaro jañuro teere tii nħanġejee nħanha waagħu. ²Paū cāja ca tuo cojoropu yu ca wedero mu ca tħoriquere, Cristore to birora ca tuo nħanġejecā niirā aperā cääre ca bue majio majiparā unctione, teere cūjare wede dotiya.

³Cristo Jesús yu'u uwamu ca niigure birora^c ñañaro ca tamħopura niñna mu cāa. ⁴Jīcū peera uwamu, cū wiogu cū ca īa unctiona niiro ca tiirugħu, uwamarā niitirā tiirique peere tii maa wijiati. ⁵Teere birora ūmaari maju cāa, ca ūmaa bayi ametħenegu cū ca wapa taari

betore buatimi, tee ca dotirore biro cū ca tiitijata. ⁶Ñucā paderi maju tutuaro ca padegħu niimi, ote dicare ca jee jħorġu. ⁷Mure yu ca īrijere tūgoeñaña. Wiogu ate niipetirijere mu ca tuo puoro tiirucumi.

⁸Tūgoeñaña, Jesucristo, wiogu David pārami ca bii yairicarā watoare ca cati tuaricħre. Ate nii añurije queti yu ca wederije, ⁹añurije queti jħorira ñañarije tamu nħucā duwi yuju, ñucā ñañagħre biro come daari mena cāja ca jiacāricu, yu nii. Biropu, Úmureco Pacu yee queti pea come daari mena jiarique niiti. ¹⁰To biri Úmureco Pacu cū ca beje jeericarā añuro cāja ca niipere īima īigħu, niipetiro ñañaro yu ca tamħorijere yu nħucā ametħenecā, cāja cāa, añurije ametħarique to birora ca niċċōra niirije, Cristo Jesús jħorri mani ca cħorijere cāja cħoġojt iġġu.

¹¹Díamacħra ca niirije nii atea: Cū menara ca bii yairicarā mani ca nijjata, ñucā cū menara mani cati niirucu.^d

¹²Cū yee jħorri ñañaro mani ca tamħoġata, ñucā cū menara ca doti niirā mani niirucu. Cū yee jħorri ñañaro biima īirā, “Cūre jää majiti” mani ca ijjata, cū cāa, “Mżejare yu majiti” manire īirucumi.

^c 2.3 Ef 6.10-20.   ^d 2.11 Ro 6.8.

¹³ Mani ca ñirore biro ca tiitirā mani ca nii pacaro, cū pe a cū ca ñirore birora tiicōa niimi, cū majuropeera ca ii ditotigū niiri.

Paderi maju añuro ca padegu

¹⁴ Atere to birora cūjare ii wede majiocōa niiña. Umureco Pacu cū ca ia cojoro, “Wede penirique ca añutirijere iiticaña,” cūjare iiña. Tea añuti. Ca tħorāre ca ñañarije niro bii. ¹⁵ Mu ca tii bayiro cōrō tiya. Umureco Pacu juguerore jīcū paderi maju ñee uno jħorri pee ca bobotigħre birora, “Añu majuropeecāmī” iīricu nii earugħu, díamacū ca niirije quetire ca niirore birora ca wedegħu niiña. ¹⁶ Umureco Pacu cū ca boorore biro añuro nii nħnha waa majiña maniro ca tiirije ati yepa maquēre wedeticāña. Tee unore ca wederā, bħar jañuro ñañarije peere tii nħnha waama. ¹⁷ Nucā, cūja ca bue majorije cāa, diarique ca catiotirije ca boa nħnha waarijere biro^e peni pe a nħnha waa. Teere biro biima Himeneo, Fileto jāa, ¹⁸ díamacū ca niirije quetire ca camotatiricarā. “Mee, cati tuarique biicā yerijāa waupa,” iīcāri, jīcārā díamacū cūja ca tħo nħcū bħorijere cūja ca tħo maa wijiaro tiima. ¹⁹ To ca bii pacaro Umureco Pacu yaarā peti ca niirā, cū yaarā cūja ca

niirijere ññorā to birora cūre tħo nħnnejecōa niima, o biro ii owarique mena: “Umureco Pacu, cū yaarāre majimi,” nucā “Nucū bħorique mena Umureco Pacure tii nemorique ca jāirā niipetirā ñañarije tiiriquere cūja camotatijato,”^f ca īrige mena.

²⁰ Wii pairi wiipure, oro, plata mena tiirica bapari wado méé nii: yucu mena, dii mena, cūja ca tiirique cāa nii. Jīcā wāmeri ca nii majuropeerijere tiirā cūja ca cħorijeh, apeyea cūja ca boorijere tiirā cūja ca cħorijeh, nii. ²¹ Jīcū ñañarije tiiri méé cū ca nijata, jīcā bapa añuri bapare biro ca ñañarije manigħu, Umureco Pacu yuus, niipetirije añurijere ca tiipa niirucumi.

²² Wāmarā niirā bħar jañuro ñañarije tiirique ca boorijere cūja ca tii niirijere dutiri, ca niirore biro tii niirique, díamacū tħo nħcū bħorique, ameri mairique, jīcāri cōrō añuro niirique peere amaña, añuro yeri tħogħenari, Wiogħure ca ii nħcū bħorā mena.^g ²³ Ca iitipe uno cūja ca iīrigerena tħo nħnnejecāna. Mee ameri tutiriqepu ca bii yapanorijere mu maji. ²⁴ Jīcū Wiogħu yeere paderi maju, ca ameri tutiġu méé ca niipu niimi. To biro biitigħura, niipetirā mena ca bojoca añugħu, ca bue majio majigu, ca tħogħenā bayiġħu, ²⁵ ca ametuene nħcārāre, “Umureco Pacu, cū peere cūja ca tħo nħnnejero tii, díamacū

^e 2.17 Cáncer, gangrena. ^f 2.19b Is 52.11; Nm 16.26. ^g 2.22 Ro 10.12; 1Co 1.2.

“Pairi wiipure, oro mena cūja ca tiirica bapari wado méé nii.” 2Ti 2.20-21

ca niirijere maji, cūja ca biiro cū
tijato,” ii yuerique mena ca wede
majio majigu ca niipu niimi,
díamacū ca niirijere maji²⁶bii
bojoca catiri, Satanás cū ca tii
buiyeerijere, cūja ca boorore biro
cūja ca tiiro cū ca tii niirijere
cūja ca tii yerijāaro tiirugu.

Ca tujari rumuri ca biipere wederique

3 ¹Ca tujari rumuri ca nii
waarucuro, do biro bii
majiña maniro ñañarije ca tiir
cūja ca niiri yuteari ca bii eape
cāare ca majipu mū nii. ²Bojoca
cūja yee maquē wadore ca
boorā, wapa tiirica tiirire buaro
ca boorā, “O biro ca biirā jää
nii” ca iirā, ca manirijerenca
amarā, niirucuma. Ñañarije ca ii

tutirā, cūja pacuare ca ametuene
nucārā, “Añu” ca iitirā, nucā
buoriquere ca nucā buotirā,
³ca bojoca īa maitirā, ca ameri
wede quenotirā,^h ca queti pairā,
cūja ca tiirugarijere ca nucātirā,
“Ñañaro jää tiibocu” ca ii bojoca
catitirā, niipetirije añurijere ca
junarā, ⁴ca wedejāa buiyeerā,
jää tiicāre ca iitirā, “O biro ca
tiir jää nii” ca iirā, Umureco
Pacure amaricaro uno cūja ca
tiirugarije peere buaro ca tiirā,
niirucuma. ⁵Umureco Pacu cū
ca boorore biro añuro ca tii
nunajeerāre biro niirucuma. To
biro bii pacarā, cūja ca tii niirije
mena díamacū Umureco Pacu
cū ca boorore biro tii niiriquire
junarucuma. To biro ca biirā
menara niiti majuropeecāna.

^h 3.3 Ñañaro cūja ca iirijere, cūja ca tiirijere, ca wederique quenotirā.

⁶Căja mena macără niima wijepu jää waacări, nomia ca tugeoña tutuatiră căja ca tiirugarije cōro ūñarije tiicări, ca tugeoñarique pai niirâre, bñaro jañuri ūñarijere căja ca tii yai waaro ca tiiră. ⁷Biirăpu căja romiria to cänacă tiira, bñaro jañuro bue maji nñuña waama. Bii pacară, díamacă ca niirije peera jicăti uno peera tuo jeeño majicoa, biitima. ⁸Moisés're, Janes, Jambresⁱ jaări căja ca ii camotaricarore birora căja cää, díamacă ca niirije quetire ii camotama. ūñarije wado ca tugeoñară, díamacă tuo nucă buoriquere ca camotatiricară niima. ⁹Biirăpu phară Moisés're ca ii camotaricarare ca biiricarore birora, bñaro ii nñuña waatirucuma, niipetiră no ca boorora căja ca ūrijere căja ca majicoaro macă.

**Pablo, Timoteore că
ca tii dotirique**

¹⁰Mă pea, yu ca bue majoriquere, yu ca niirique cūtirijere, yu ca tiirugarijere, díamacă yu ca tuo nucă buorijere, yu ca tugeoña bayirijere, yu ca mairijere, ūñaro tamuogu yu ca tugeoña bayirijere, ¹¹ūñaro yure căja ca tiiruga nñuñejerijere, ūñaro yu ca tamuorijere, yu ca biirore birora mă bii nñuñeewu. Nucă Antioquia, Iconio, Listrapu

niigă, ūñaro tiiruga nñuñjee eco, yu ca biiriquere, nucă tee niipetirijere Jesucristo yure ametuhene, că ca tiiriquere mă tñoupa. ¹²Niipetiră Cristo Jesús jhorí Umureco Pacă că ca boorore biro ca tii niirugara, ūñaro tii nñuñjee ecorucuma. ¹³Ūñara, ca ii ditoră pea, bñaro jañuri ūñaro bii nñuña waarucuma, ii dito, ii dito eco, biiră. ¹⁴Mă pea, mă ca bue majiriique cōrorena "Díamacăra nii" mă ca ūrijere, to birora tiică niiña. Mee mă maji, mure ca bue majoricarare. ¹⁵Mee, wimagu niigupura Umureco Pacă wederiquere^j mă majiupa, "Cristore díamacă tuo nucă buorique jhorí, ametuharique nii," mă ca ii majiro ca tiirijere. ¹⁶Umureco Pacă wederique owarica tuti niipetiropura Umureco Pacă că ca majorije mena căja ca owarique nii. Bue majio, tuti bojoca catio, wede majio, ca nñirore biro tii niiriquere bue majio, tiirique maquë añurije nii, ¹⁷Umureco Pacă yu ca niigă cōrora niipetirije añurijere ca tii majigă anugă, că ca niipere biro ūro.^k

4 ¹Umureco Pacă, to biri Wiogh Cristo Jesús, Upure biro că ca doti majorije mena doori, ca catirare, ca bii yairicarare, ca īa bejepu că ca īa cojoro, atere mure yu tii doti: ²Añurije quetire wedeya; mă ca wedepa tabe uno, mă

ⁱ 3.8 Ex 7.11. ^j 3.15 Escrituras: Antiguo Testamento. ^k 3.17 Jn 17.17; Ef 5.25-26.

ca wedetipa tabe uno cāare, to birora wedecōa niiña. Cūja ca tugoeña wajoaro tii, buaro tugoeña bayirique mena cūjare wede majio bojoca catio, cūja ca tugoeña bayiro tii, tiiya, cūjare bue yerijāaricaro maniro. ³Earucu, añurije bueriquere bojoca cūja ca tuerugatiri yutea, cūja ca boorije wadore ca tiirā niiri, paú cūjare ca bueri maja cūja ca tuerugarije uno wadore ca wederāre amarucuma. ⁴Díamacū ca niirijere tuo nūnūjee yerijāari, ca biiquīriquere cūja ca wederije peere tuo nūnūjeerucuma. ⁵Mu peea niipetirijepurena ca tugoeña bojoca catigū nii, ñañaro tamuoriquere nūcā, añurije quetire wede, mu paderiquere añuro pade, tiicōa niiña.

⁶Yura, peeto dūja yure cūja ca jīape. Yu ca waapa yutea eacoaro bii.¹ ⁷Jesucristo yeere padegū ñañaro tamuo pacagu, yu ca tii bayiro cōro to birora yu padecōa niiwu. ⁸Mecūra Wiogu ca niirore biro ca ía bejegū cū ca doori rumure, cū yeere ca niirore biro yu ca tii nirique wapare yure cū ca tiicojo wapa tiipa beto yure yue; yu wado méére tiicorucumi, niipetirā mairique mena cū ca doorijere tugoeña bayirique

mena ca yue niirā cāare cūjare tiicorucumi.^m

Timoteo cū ca tiipe

⁹Timoteo, yoari méé jañuro yure īagū dooya. ¹⁰Demas pea, ati yepa maquē peere buaro ca boogu niiri, Tesalónicapu yure waa weocoawi. Cresente cāa Galaciapu waacoawi. Tito pea Dalmaciapu waacoawi.

¹¹Lucas jīcūra yu mena niimi. Marcos're jūogu waari, cūre mu juo doowa; yu ca paderijere yure tii nemobocumi. ¹²Tíquico peera Éfesopu cūre yu tiicoway. ¹³Doogu, Troas'pu, Carpo yaa wiipu yu jutiro jotoa jāñaricaro, yu ca cūuricarore yure mu ami doo bojawa. Ñucā apeyerá, owarica tutirire, añuro petira owarique upa tunua ca niiri pūurorireⁿ mu jee doo bojawa.

¹⁴Alejandro, come paderi maju, buaro peti ñañaro yu ca biiro yure tiiwi. To biri Wiogu cāa cū ca tiicarore birora ñañaro cūre tiircumi. ¹⁵Mu cāa cūre uwi bojoca ca tiiri niiña. Mani ca wederijere buaropura booti majuroopeecāwi.

¹⁶Uparā pūtopu^o yu ca wede queno jūogu waaro jīcū peera yure bapa cūtiticāwa. Niipetirāpura yure waa weo peticoawa. To biri Uñureco Pacu, “To biro cūja ca

^l **4.6** Uñureco Pacure tii nūcā buorā waibacu jīari joe muene yapano waarrā, uje cūja ca pio peorore biropu biicoagu yu bii. ^m **4.8** 1Co 9.24-25; 1Ti 4.8; Stg 1.12; 1P 5.4. ⁿ **4.13** Pergaminos: Ovejas quejeri mena, chivoa quejeri mena, cūja ca tiirique niiupa. ^o **4.16** Jueces.

biirique jħori, ñañaro cūjare cū tiiticājato,” yu ii yue.

¹⁷To ca bii pacaro Wiogħu peaq ure tii nemo, tutuarique ure tiicojo, tiwi, yu jħori aňurije quetire yu ca wedero, Cristore ca majitirā cūja ca tħo nuna jeepere biro iīgħu. To biro tiiri, yai jūagħu^p ujeropha ca jañagħre biro yu ca niirijere ure ametħenewi. ¹⁸Wiogħure díámac ħu ca tħo nuna jeerijere cū yerijāajato iirā, ñañaro ure cūja ca tiimijata cāre, cūra ure tii nemori, ca aňuri tabe cū ca doti niiri tabe umureco tutipu ure amicoarucumi. Aňurije to birora cūre to niicōa nijjato. To biro to bijjato.

Añu doti yapanorique

¹⁹Priscila, Aquila jāa, to biri ñucā Onesiforo yaa wii macārā cūja aňujato. ²⁰Erasto, Corintopura tuacāwi. Trófimo peera ca diagħre, Miletopura cūre yu cūuwu. ²¹Ñucā pue bieħu juguero, yoari méé jañuro ma doowa. Ñucā Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, niipetirā mani yee wederā Cristore ca tħo nuna jeerā mħare aňu doti cojoma.

²²Wiogħu Jesucristo mħu mena nii, Umureco Pacu peaq cū yee aňurijere mħaja niipetirāre pairo tiicojo, cū tijjato.

To biro to bijjato.

Pablo

^p 4.17 León; Sal 22.20-21.